

بنام خدا

دانشگاه علوم پزشکی تبریز

دانشکده پزشکی

گروه پزشکی اجتماعی

طرح درس اپیدمیولوژی بالینی مقطع کارآموزی

پزشکی اجتماعی ۵) / اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران)

اطلاعات مدرس و فراگیران:

نام و نام خانوادگی مسؤل / مدرس :	دکتر علی حسین زینال زاده	مدرک تحصیلی :	دکتری تخصصی بالینی
رشته تخصصی:	متخصص پزشکی اجتماعی از دانشگاه علوم پزشکی شیراز / فلوشیپ طب سالمندان از دانشگاه ادینبروگ انگلستان	رشته تحصیلی فراگیران:	پزشکی
دانشکده :	پزشکی	مقطع:	کارآموزی (اکسترنی)
عنوان واحد درسی:	اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران (غیر واگیر و واگیر)	تعداد / نوع واحد:	نظری
تعداد جلسات:	۱۷	دروس پیش نیاز:	۲ واحد نظری
محل تشکیل کلاس:	دانشکده پزشکی / طبق برنامه گروه بندی آموزش دانشکده	زمان تشکیل کلاس:	شنبه ها: ۴- ۲
سال تحصیلی:	نیمسال اول ۱۴۰۲-۱۴۰۱		

مقدمه:

هدف از ارائه درس درس پزشکی اجتماعی ۵) / اپیدمیولوژی بیماریهای شایع غیر واگیر و واگیر در ایران، آشنایی دانشجویان با توزیع سنی، جنسی و جغرافیایی بیماریهای شایع در ایران، عوامل خطر این بیماریها و همچنین مداخلاتی که در سطح جامعه برای پیشگیری و کنترل این بیماریها انجام می شود، می باشد. آشناسازی دانشجویان رشته های پزشکی با نظام ارائه خدمات بهداشتی در کشور ، مراقبتهای بهداشتی اولیه و سازمان های بین المللی که در زمینه بهداشت فعالیت جهانی دارند.

هدف کلی، اهداف اختصاصی ، اهداف ویژه رفتاری و حیطه ها به تفکیک جلسات شامل موارد زیر هست.

طرح درس اپیدمیولوژی بالینی مقطع اکسترنی

شماره جلسه	هدف کلی جلسه	اهداف اختصاصی و اهداف ویژه رفتاری (دانشجو در پایان دوره قادر باشد که)	نوع حیطه ها
۱	کلیات / مقدمه ای بر اپیدمیولوژی بیماری ها	- تعاریف مختلف در ارتباط با اپیدمیولوژی بیماری ها تعریف نماید - عوامل خطر بیماری ها را توضیح دهد - پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر را توضیح دهد - راهبرد های برنامه ریزی برای پیشگیری و کنترل بیماری های غیر واگیر را شرح دهد - سطوح پیشگیری را توضیح دهد	دانش
۲	اپیدمیولوژی بیماری های قلبی عروقی (۱) - پرفشاری خون	- فشار خون بالا را تعریف نماید - عوامل موثر بر پرفشاری خون و نقش هر کدام در ایجاد و پیش بینی عوارض ناشی از پرفشاری خون را توضیح دهد - اپیدمیولوژی بیماری در ایران را توضیح دهد - اپیدمیولوژی بیماری در جهان را توضیح دهد - اقدامات کنترل و پیشگیری در وضعیت کنونی ایران را نام ببرد	دانش
۳	اپیدمیولوژی بیماری های قلبی عروقی (۲) - تب روماتیسمی / بیماری ایسکمیک قلب / بیماری های دریچه ای قلب	- معیارهای جونز در روماتیسم قلبی را نام ببرد - اپیدمیولوژی تب روماتیسمی را شرح دهد - روش های پیشگیری از تب روماتیسمی را در سه سطح توضیح دهد - بیماری ایسکمیک قلب را تعریف نماید - طبقه بندی عوامل خطر بیماری های قلبی عروقی را نام برده و مثال بزند - اقدامات کنترل و پیشگیری در ایران را نام ببرد - علل و علائم بیماری های دریچه ای قلب را توضیح دهد - ریسک فاکتورهای آنها را در ایران و جهان مقایسه نماید - اقدامات کنترل و پیشگیری بیماری های دریچه ای را توضیح دهد	دانش
۴	چاقی	- اپیدمیولوژی چاقی در جهان را توضیح دهد - عوارض چاقی را نام ببرد - اپیدمیولوژی چاقی در ایران را شرح دهد - اقدامات کنترل و پیشگیری چاقی را توضیح دهد - درمان چاقی را توضیح دهد	دانش
	دیابت	- بیماری دیابت (انواع، عوامل خطر) را تعریف نماید - روش های غربالگری و تشخیص دیابت را توضیح دهد - اپیدمیولوژی بیماری در ایران را توضیح دهد - اپیدمیولوژی بیماری در جهان را توضیح دهد - اقدامات کنترل و پیشگیری دیابت نوع ۲ در ایران را نام ببرد	دانش
۵	سقوط / حوادث جاده ای و بلایای طبیعی	- سقوط و حوادث جاده ای و بلایای طبیعی را تعریف نماید - عوامل خطر مرتبط را نام ببرد	دانش

طرح درس اپیدمیولوژی بالینی مقطع اکسترنی

		• اپیدمیولوژی مشکل در ایران را توضیح دهد • اپیدمیولوژی مشکل در جهان را توضیح دهد • اقدامات کنترلی و پیشگیری در سه سطح را شرح دهد	
دانش	۶	• اپیدمیولوژی افسردگی و اضطراب • انواع اختلالات افسردگی را نام ببرد • انواع اختلالات اضطرابی را نام ببرد • انتشار جغرافیایی افسردگی در جهان را توضیح دهد • عوامل خطر افسردگی را نام ببرد • اپیدمیولوژی بیماری اضطرابی در ایران را توضیح دهد • عوامل خطر بیماری های اضطرابی را نام ببرد • اقدامات کنترلی و پیشگیری در سه سطح را در ایران شرح دهد	
دانش	۷	• پوکی استخوان را تعریف نماید • سه مکانیسم مهم در بیماری زایی آن را نام ببرد • از بین عوامل خطر، 4 عامل خطر که همراهی مستقل با شکستگی های استئوپروتیک داشته اند را نام ببرد • اپیدمیولوژی بیماری در ایران را توضیح دهد	اپیدمیولوژی استئوپروز
دانش	۸	• علایم بالینی سرطان ها را توضیح دهد • مرحله بندی سرطان ها را شرح دهد • روش های غربالگری سرطان ها را مقایسه نماید • اپیدمیولوژی بیماری را در ایران توضیح دهد • اپیدمیولوژی بیماری را در جهان توضیح دهد • اقدامات کنترل و پیشگیری در وضعیت کنونی ایران را توضیح دهد • عوامل خطر سرطان سرطان ها را طبقه بندی نماید • عوامل خطر غیر قابل تغییر سرطان ها را نام ببرد • عوامل خطر قابل تغییر سرطان ها را نام ببرد • اقدامات کنترل و پیشگیری در وضعیت کنونی ایران را نام ببرد • انواع روشهای غربالگری سرطان ها را توضیح دهد	اپیدمیولوژی سرطان ها : دهانه رحم / مری . معده / کولورکتال پروستات / ریه /
دانش	۹	• علایم و روشهای تشخیصی عفونت های منتقله از راه جنسی شایع (گنوکوک، کلامیدیا، سیفلیس، مایکوپلاسما، هرپس، هموفیلوس دوکری، تریکوموناس، پاپیلوما) را شرح دهد • گسترش عفونت های منتقله از راه جنسی را در ایران و جهان توضیح دهد • اهداف و اجزای اصلی نظام مراقبت عفونت های آمیزشی را نام ببرد • اهداف بررسی های اپیدمیولوژیک خاص را نام ببرد • پیشگیری و کنترل بیماری های منتقله از راه جنسی را توضیح دهد • سندروم های قابل گزارش در نظام ثبت و گزارش دهی سندرومی بیماری های آمیزشی را توضیح دهد	اپیدمیولوژی عفونت های منتقله از راه جنسی /
دانش			

طرح درس اپیدمیولوژی بالینی مقطع اکسترنی

۱۰	اپیدمیولوژی مالاریا/لشمانیا	• بیماری مالاریا/لشمانیا (علایم مهم و روشهای تشخیص آن) را توضیح دهد • اپیدمیولوژی بیماری در ایران را توضیح دهد • گروه های اصلی در معرض خطر مالاریا را نام ببرد • اقدامات اجرایی برای کنترل مالاریا در ایران را توضیح دهد • نکات مهم در در مورد سیر زندگی انگل در انسان را توضیح دهد	دانش
۱۱	اپیدمیولوژی هیپاتیت های ویروسی	• انواع هیپاتیت های ویروسی (A,B,C,D,E) را تعریف نماید • گسترش انواع هیپاتیت های ویروسی را در ایران توضیح دهد • گسترش انواع هیپاتیت های ویروسی را در جهان توضیح دهد • روشهای پیشگیری انواع هیپاتیت های ویروسی را در سه سطح توضیح دهد	دانش
۱۲	اپیدمیولوژی بروسلا/ جذام	• تعاریف و معیارهای تشخیصی بروسلوز/ جذام براساس دستورالعمل کشوری را توضیح دهد • راه های انتقال بیماری به انسان را شرح دهد • پیشگیری و کنترل بیماری در ایران را توضیح دهد • علل اینکه بروسلوز بعنوان یک بیماری شایع در ایران است را نام ببرد	دانش
۱۳	اپیدمیولوژی آنفولانزا/ بیماری های نویدید و بازپدید	• بیماری آنفولانزا(شکل بالینی، روش های تشخیص ، گروه های پرخطر) را توضیح دهد • پاندمی های مهم آنفولانزا را نام ببرد • تفاوت شیفت و دریافت در ویروس آنفولانزا را شرح دهد • نحوه مراقبت در مقابل آنفولانزا را توضیح دهد • انواع داروهای ضد ویروس آنفولانزا را مقایسه نماید • بیماری های نویدید و بازپدید را توضیح دهد	دانش
۱۴	عفونت های بیمارستانی و مقاومت میکروبی	• عفونت های بیمارستانی و مقاومت میکروبی را عفونت های گوارشی • راه های کنترل آن را بیان کند	دانش
۱۵	اپیدمیولوژی سندرم نقص ایمنی AIDS	• علایم و روشهای تشخیص را شرح دهد • گسترش عفونت را در ایران و جهان توضیح دهد • اقدامات کنترل و پیشگیری در وضعیت کنونی ایران را توضیح دهد	
۱۶	بیماری های قابل پیشگیری با واکسن	• گسترش عفونت را در ایران و جهان توضیح دهد • اقدامات کنترل و پیشگیری در وضعیت کنونی ایران را توضیح دهد	
۱۷	آزمون نهایی	طبق برنامه دانشکده	

استراتژی آموزشی: student-based

روش های آموزشی: سخنرانی و بحث در گروه بزرگ

وظایف و تکالیف دانشجوی: Student assignment

۱- حضور مرتب و منظم در کلاسها

۲- انجام تکالیف تعیین شده

۳- ارائه گزارش تکالیف به صورت کتبی و یا کنفرانس

ارزیابی دانشجو

تکالیف + حضور منظم در کلاس + امتحان نهایی آخر ترم

منابع:

منبع امتحان جامع و دستیاری

دبیرخانه شورای آموزش پزشکی عمومی

منابع آزمون های پیش کارورزی اسفندماه ۱۴۰۱ و شهریور ۱۴۰۲ و پنجاهمین دوره آزمون پذیرش دستیار تخصصی

آمار و اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران

- Introduction to Biostatistics and Research Methods /fifth Edition/ P.S.S. Sundar Rao, DR.
فصول: (۹ تا ۱۱، ۱۲، ۱۴، ۲۱ تا ۲۴ و ۲۶) PH/2012 by PHI Learning Private Limited, New Delhi

- فصول منتخب از کتاب " اپیدمیولوژی بیماری های شایع ایران " - شورای نویسندگان با سرپرستی دکتر پروین یاوری شامل:

جلد نخست بیماری های واگیر (چاپ اول از ویراست دوم - سال ۱۳۹۹) - فصول: ۱ تا ۲۰، ۳۱ تا ۳۳، ۳۷، ۴۳ تا ۴۵

جلد دوم بیماری های غیرواگیر (چاپ نوبت دوم - سال ۱۳۹۴) - فصول ۱ تا ۱۶، فصل ۲۶ و فصول ۴۲ تا ۴۵

جلد سوم سرطان ها. ویراست دوم. (سال ۱۴۰۰) - فصول ۳، ۴، ۶، ۷، ۹، ۱۲

منابع جهت مطالعه

- دستورالعمل های مرکز مدیریت بیماریهای وزارت بهداشت مرتبط با عناوین ذکر شده
- مقالات چاپ شده در مورد اپیدمیولوژی بیماریهای شایع در ایران در سالهای اخیر

تهیه و تنظیم: دکتر زینال زاده